

Cyflwynwyd yr ymateb i ymgynghoriad y [Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol](#) ar [Y Bil Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus \(Cymru\)](#)

This response was submitted to the [Equality and Social Justice Committee](#) consultation on [Social Partnership and Public Procurement \(Wales\) Bill](#)

SPPP 29

Ymateb gan: Archwilio Cymru | Response from: Audit Wales

Dyddiad cyhoeddi: 29 Gorffennaf 2022

Cam 1 – Bil Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru)

Ymateb Archwilio Cymru

Cyflwyniad

- 1 O ystyried ein swyddogaethau, ni fyddai'n briodol i ni wneud sylw am rinweddau amcanion polisi'r Bil. Fodd bynnag, rydym wedi gwneud sylwadau isod ar rai materion o'r safbwynt y gallai fod ganddynt oblygiadau ar gyfer archwilio cost-effeithiol. Rydym hefyd wedi cyfeirio at ein hymateb ymgynghori blaenorol i Lywodraeth Cymru ym mis Ebrill 2021 mewn perthynas â'r bwriad i gyflwyno'r Bil hwn, ac rydym wedi gwneud rhai sylwadau yn deillio o'n gwaith, gan gynnwys gwaith ar y gweill, a allai fod yn berthnasol i gylch gwaith y Pwyllgor.

Dyletswydd partneriaeth gymdeithasol

Cyrff yn ddarostyngedig i'r ddyletswydd

- 2 Mae'n werth nodi mewn perthynas â dyletswydd partneriaeth gymdeithasol (Rhan 2 y Bil) bod Llywodraeth Cymru yn ymgynghori ar gyrff cyhoeddus ychwanegol sy'n ddarostyngedig i ddyletswydd llesiant (Rhan 2) Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (DLCDC). Mae'r ymgynghoriad yn dangos y gallai Llywodraeth Cymru gynyddu o wyth nifer y cyrff sy'n destun dyletswyddau datblygu cynaliadwy, a fydd yn yr un modd yn cynyddu nifer y cyrff sy'n dod o dan y ddyletswydd arfaethedig ar bartneriaeth gymdeithasol. Bydd cynnydd o'r ¹ fath yn y sylw yn achosi i gost y Bil gynyddu (gweler y sylwadau isod ar yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol).

Amcanion llesiant

- 3 Mae dyletswydd partneriaeth gymdeithasol adran 16 yn croestorri'n sylweddol â'r dyletswyddau presennol o dan y DLCDC 2015 yn hwnnw'nid wyf yn gymwys i gyrff cyhoeddus pan fyddant yn gosod eu hamcanion llesiant (ac eithrio yn achos Llywodraeth Cymru) ac wrth gymryd penderfyniadau o natur strategol ynghylch y rhesymol camau i

¹ Mae'r Bil yn darparu i'r cyrff a restrir o dan adran 6(1) o'r DLCDC 2015 fod yn ddarostyngedig i'r ddyletswydd partneriaeth gymdeithasol.

gyflawni eu hamcanion llesiant o dan adran 3(2)(a) o'r DLCDC 2015. Ymhlith pethau eraill, nid yw'n ddyletswydd partneriaeth gymdeithasol yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff geisio consensws neu gyfaddawdu ag undebau llafur cydnabyddedig neu (lle nad oes undeb llafur cydnabyddedig) cynrychiolwyr eraill o staff.

- 4 Efallai na fydd sicrhau consensws neu gyfaddawd yn syml, a we'n nodi bod Llywodraeth Cymru yn bwriadu cyhoeddi canllawiau mewn perthynas â'r hyn sy'n 'rhesymol'. Credwn fydd angen canllawiau clir iawn ar hyn i helpu gyrff i gyflawni eu rhwymedigaethau. Yn yr un modd, credwn fod angen canllawiau clir ar beth yw penderfyniadau 'natur strategol'.
- 5 Mae cael arweiniad da ar y materion hyn yn ymddangos yn debygol o fod yn ffactor allweddol yn llwyddiant neu fethiant y ddeddfwriaeth. Mae'n debyg felly y byddai'n fuddiol o ran deddfu cyfrifol i Lywodraeth Cymru gyhoeddi canllawiau drafft, ynghyd ag asesiadau annibynnolo'i effeithiolrwydd tebygol, o ran ymgynghori ac ystyriaeth y Senedd. A fyddai'n orau pe bai hyn yn cael ei wneud cyn i'r Bil gael ei gymeradwyo.
- 6 Hefyd mewn perthynas ag adran 17, rydym yn meddwl sut y gall ystyr "penderfyniadau natur strategol" (ynghylch y camau rhesymol i'w cymryd o dan adran 3(2)(b) o WFGA 2015 i fodloni amcanion llesiant Gweinidogion Cymru), gael eu hegluro'n briodol. Nid yw'n ymddangos yn gwbl briodol i Weinidogion Cymru fod yn rhoi arweiniad iddynt eu hunain ar ddehongli'r ymadrodd hwn. Gall eglurhad o "natur strategol" ar wyneb y Bil fod yn fwy priodol.
- 7 Mae dyletswydd ar Weinidogion Cymru i gymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod amcanion llesiant a chymryd camau i'w bodloni, sy'n cynnwys cymryd rhan ac felly byddai angen ystyried sut mae dyletswydd y bartneriaeth gymdeithasol yn cyd-fynd â hyn.
- 8 Nodwn fod sail resymegol yn cael ei roi dros y ddyletswydd partneriaeth gymdeithasol ar wahân ar Lywodraeth Cymru yn adran 17 yn gulach o ran cwrpas na dyletswydd adran 16 sy'n gymwys i gyrff eraill (para 67 o'r [Memorandwm Esboniadol](#)):
"mae gosod amcanion llesiant gan le Tak[Ing] Gweinidogion Cymru yn syth ar ôl pob etholiad Senedd. Ni fyddai'n briodol i Lywodraeth newydd yng Nghymru sydd wedi cael mandad polisi clir gan bobl Cymru gael ei gorfodi wedyn i geisio cyfaddawd neu gonsensws ar yr un materion hynny"
- 9 Efallai y bydd y Pwyllgor am ystyried, gan dybio ei fod yn derbyn yr e rhesymegol hwn, a fyddai'n priate approar gyfer deddfwriaeth i wneud darpariaethau tebyg ar gyfer gyrff llywodraeth leol etholedig lle mae'r grŵp rheoli wedi'i ethol ar ôl cyhoeddi maniffesto polisi clir.

Caffael sy'n gyfrifol yn gymdeithasol

Cyrff yn ddarostyngedig i'r ddyletswydd

- 10 Mae Atodlen 1 i'r Bil yn rhestru gyrff sydd i fod yn 'awdurdodau contractio' yn amodol ar y caffael ar ddyletswyddau sy'n gyfrifol yn gymdeithasol. Wrth i'r rhestr hon ymestyn y tu

hwnt i gyrff a ddynodwyd o dan adran 6(1) o'r DLCDC 2015, mae'r set o gyrff sy'n ddarostyngedig i'r ddyletswydd caffael sy'n gyfrifol yn gymdeithasol yn wahanol (ehangach) na'r set o gyrff sy'n ddarostyngedig i'r ddyletswydd partneriaeth gymdeithasol. Er y gallai'r rhesymau dros y gwahaniaeth hwn efallai gael eu twyllo o'r Memorandwm Esboniadol, os darllenwch ochr yn ochr â'r ddogfen ymgynghori ar ddynodi gyrff ychwanegol ar gyfer dyletswydd lles DLCDC 2015, nid ydym yn sicr bod y gwahaniaeth yn gwbl briodol. Mae'n ymddangos bod y rhan fwyaf o'r gyrff a restrir yn unigol yn Atodlen 1 yn weddol fach o ran gwariant caffael ac felly mae gofynion y ddyletswydd caffael sy'n gyfrifol yn gymdeithasol yn ymddangos yn fwy tebygol o fod yn anghymesur o faich i'r gyrff hynny. Gallai fod yn ddefnyddiol archwilio a oes modd cyfiawnhau'r rhestru unigol yn Atodlen 1 o ran costau a budd-daliadau.

Adroddiadau caffael blynyddol sy'n gyfrifol yn gymdeithasol

- 11 Rydym yn parhau i fod â phryderon ynghylch y gofyniad am adroddiadau caffael blynyddol sy'n gyfrifol yn gymdeithasol. Yn benodol, mae adran 39(2)(d) yn gofyn am grynodedb o'r caffael y mae'r awdurdod contractio yn disgwyl ei wneud dros y ddwy flynedd ariannol nesaf. Efallai bod hyn yn eithaf beichus i sefydliadau, ac nid ydym yn glir beth fyddai budd crynodeb o'r fath. Hefyd, mae'n ymddangos bod gofyniad cyhyrol y blaid hon yn berthnasol i'r holl gaffael disgwylidig yn hytrach na chaffael disgwylidig yn unig gyda chontractau rhagnodedig.
- 12 Rydym hefyd yn parhau i fod â phryderon bod gofynion adrodd blynyddol y Bil ar gyfer awdurdodau contractio "cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl diwedd y flwyddyn honno" (adran 39(1) o'r Bil), ac i Lywodraeth Cymru "cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl diwedd blwyddyn ariannol" (adran 42(1) o'r Bil). Ein barn ni yw y gallai hyn arwain at ddiffyg ffocws yn absenoldeb unrhyw ofyniad arall ar raddfa amser. Byddai dyddiad cau clir ar sail dyddiad, fel pedwar mis ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol, yn ymddangos yn fwy tebygol o arwain at adrodd amserol.
- 13 Byddai dull ychydig yn wahanol yn ymddangos yn briodol o ran adroddiad blynyddol Llywodraeth Cymru ar gaffael. Er mwyn rhoi digon o amser i Lywodraeth Cymru adrodd yn cynnwys gwybodaeth o'r adroddiadau a gyhoeddir gan awdurdodau contractio, byddai'n gwneud synnwyr i'r dyddiad cau sy'n berthnasol i Lywodraeth Cymru fod ychydig fisoedd yn ddiweddarach, fel wyth mis ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol.

Ymchwiliadau caffael

- 14 Nid yw'r Bil yn nodi unrhyw beth yn y ffordd o feini prawf trothwy ar gyfer cychwyn ymchwiliad caffael, nac unrhyw beth i lywio pwrpas ymchwiliadau o'r fath. Er mwyn helpu i sicrhau ffocws a blaenoriaethu priodol wrth ddefnyddio adnoddau, mae we'n credu y byddai'n fuddiol i feini prawf ar gyfer cychwyn ymchwiliad caffael gael ei ddiffinio. Gallai meini prawf o'r fath gynnwys Gweinidogion Cymru â sail resymol dros gredu nad yw awdurdod contractio yn cydymffurfio â'r ddyletswydd caffael sy'n gyfrifol yn gymdeithasol.

Gallai hefyd fod yn ddefnyddiol cael enghreifftiau o'r sefyllfaoedd a allai arwain at ymchwiliad.

- 15 Hoffem hefyd dynnu sylw'r Pwyllgor at ein hawgrym blaenorol mewn ymateb i'r bil drafft sydd er mwyn osgoi dyblygu diangen neu gyd-achosion gydag archwiliadau neu archwiliadau eraill, dim ond ar ôl ymgynghori â'r Archwilydd Cyffredinol (lle mae'r Archwilydd Cyffredinol yw'r archwilydd allanol). Er y gallai hyn gael ei wneud yn synhwyrol ar sail wirfoddol, byddai'n gyson ag agweddau Llywodraeth Cymru mewn meysydd eraill, megis cydlynu swyddogaethau arolygu, er mwyn i hyn fod yn ofynnol ar wyneb y ddeddfwriaeth.

Gwiriadau ffitrwydd caffael

- 16 Efallai y bydd y Pwyllgor yn berthnasol i ystyried argymhelliad a wnaed yn ein hadroddiad Caffael Cyhoeddus yng Nghymru 2017 sy'n ymwneud â rhaglen Llywodraeth Cymru ar gyfer gwiriadau ffitrwydd caffael (Argymhelliad 4, tudalen 15). Roedd hyn yn pryderu, ymhlith pethau eraill, yr angen am gysondeb o ran cynnal gwiriadau o'r fath. Rydym o'r farn bod y Bil hwn yn gyfle i Lywodraeth Cymru ystyried sut mae unrhyw raglen o wiriadau ffitrwydd yn y dyfodol, os bydd hyn yn cael ei ddilyn, yn plethu gydag ymchwiliadau a gofynion adrodd a nodir yn y Mesur drafft.

Gofynion cyhoeddi

- 17 Gwnaethom holi yn ein hymateb i ymgynghoriad ar y bil drafft sut mae'r cynnig ar gyfer cofrestri contractau cyhoeddi yn cyd-fynd â gofynion cyhoeddi cyfredol eraill, megis y rhai sy'n ymwneud â hysbysiadau dyfarniadau contract ar wefan Gwerthu2Cymru Llywodraeth Cymru a gofynion cynllun cyhoeddi'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth. Gall fod yn ddefnyddiol ystyried a ellir lleihau unrhyw ddyblygu

Asesiad Effaith Rheoleiddiol

- 18 Er nad ydym wedi cynnal adolygiad manwl o'r Asesiad Risg Rheoleiddiol na'r wybodaeth sy'n ei waelodol, o'i darllen , rydym o'r farn, ar y cyfan, ei bod yn fwyaf tebygol o danbrizio cost y Bil.

Dyletswydd partneriaeth gymdeithasol

- 19 Tra bod yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn darparu amcangyfrif ar gyfer costau Llywodraeth Cymru o brosesu a dadansoddi adroddiadau partneriaethau cymdeithasol blynyddol (adran 18 o'r Bil) (tabl 3.2 o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol), nid oes amcangyfrif o'r gost i gyrff y sector cyhoeddus o lunio adroddiadau o'r fath.
- 20 Mae'r amcangyfrif amser ar gyfer cyrff cyhoeddus sy'n bodloni'r ddyletswydd partneriaeth gymdeithasol ei hun (adran 16 o'r Bil) yn ymddangos yn rhy fyr. Ar wahân i 3 awr ar gyfer

ymgyfarwyddo cychwynnol, yr unig amcangyfrif a roddir ar gyfer y ddyletswydd hon yw 9 awr y flwyddyn ar gyfer cyfarfodydd partneriaeth gymdeithasol (9 awr yr un ar gyfer undebau llafur a chyflogwyr). O ystyried natur eithaf helaeth y ddyletswydd partneriaeth gymdeithasol, sy'n cynnwys ceisio consensws neu gyfaddawdu ar amcanion llesiant, mae hyn yn ymddangos braidd yn optimistaidd i'r rhan fwyaf o gyrff. Mae ceisio a chonsensws neu gyfaddawdu yn gofyn am ymgynghori, gan gynnwys ystyried ymatebion ac ystyried canllawiau Gweinidogion Cymru.

- 21 Yn ogystal, mae'n ymddangos bod "costau ychwanegol partneriaeth gymdeithasol o fewn cyrff cyhoeddus" (paras 285 i 288 o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol) yn seiliedig ar 44 o gyrff cyhoeddus. Ar wahân i fater y cynnydd tebygol yn nifer y cyrff dynodedig yn dilyn ymgynghoriad (gweler para 2), rydym yn deall bod y pedwar Cyd-bwyllgor Corfforaethol a grëwyd gan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 wedi'u dynodi o dan adran 6(1) o Ddeddf WFG ers Mis Rhagfyr 2021. Byddai amcangyfrif yn seiliedig ar 56 o gyrff, neu o leiaf 48, yn fwy priodol.
- 22 Mae paragraff 274(b) o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn cydnabod i ryw raddau bod darllediadau Deddf WFG yn cael ei ymestyn, yna mae potensial i gostau'r Bil i Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol gynyddu:
"os bydd y rhestr o gyrff cyhoeddus 'sydd o fewn y cwmpas' yn adran 6 o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 yn newid ar ôl yr adolygiad ffurfiol, mae hyn yn debygol o arwain at oblygiad ariannol i'r Comisiynydd."
- 23 Fodd bynnag, mae'r un paragraff o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn mynd ymlaen i ddweud:
"Hyd nes y caiff adolygiad ffurfiol ei gynnal i bennu a oes newid i nifer y cyrff cyhoeddus sy'n destun y ddyletswydd ni allwn fesur y gost."
- 24 Nid ydym o'r farn bod yr hepgor hwn o gost ychwanegol s yn ddull doeth o nodi cost y Bil. Mae ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ar ddynodi cyrff ychwanegol yn arwydd o debygolrwydd rhesymol o'r datblygiad hwnnw, ac felly nid yw'n ymddangos y byddai cost ychwanegol hefyd yn weddol debygol. Tmae'n debyg bod cost y Bil yn cael ei danddatgan.
- 25 Mae Paragraph 274(a) o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn dweud nad oes bwriad newid dyletswydd arholiadau egwyddor datblygu cynaliadwy yr Archwilydd Cyffredinol (adran 15 DLDC 2015), ac nad yw'r Bil yn fwriad i gael licio ariannol implications ar gyfer yr Archwilydd Cyffredinol. Fodd bynnag, er ei bod yn wir nad yw'r Bil yn darparu gwelliant penodol o'r ddeddfwriaeth sy'n nodi swyddogaethau arholiadau egwyddor datblygu cynaliadwy yr Archwilydd Cyffredinol (adran 15 o DLDC 2015 yn darparu pŵer a dyletswydd), mae'n ymddangos ei bod yn debygol o effeithio ar y rhai functions in ymarfer.
- 26 This yw oherwydd bod swyddogaethau 15 DLDC 2015 yn concefel sessmewng i'r graddau y mae cyrff cyhoeddus wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod a dilyn amcanion llesiant. Mae'r dyletswyddau partneriaeth gymdeithasol newydd (adrannau 16 ac 17 o'r Bil) yn eistedd ochr yn ochr â'r ddyletswydd i gadw at yr egwyddor datblygu cynaliadwy (adran 3 o DLDC 2015). Mae'n ymddangos felly y bydd yn necessary fo yr Archwilydd Cyffredinol i ystyried y gofyniad newydd i

osod a dilyn amcanion llesiant mewn consensws neu compr omise gydag undebau llafur neu gynrychiolwyr staff eraill². Er efallai nad yw hyn yn un o brif achosion gwariant ychwanegol, mae'n gymhlethdod a fydd yn tueddu i gynyddu cost arholiadau egwyddor datblygu cynaliadwy s15, yn hytrach na'i leihau.

Caffael sy'n gyfrifol yn gymdeithasol

- 27 Ar gyfer costau rheoli contract, mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn amcangyfrif costau o'r fath o ran contractau adeiladu mawr. Fodd bynnag, mae'n ymddangosbod yr amcangyfrif yn cwmpasu contractau o'r fath yn unig, ac ni allwn ddod o hyd i unrhyw amcangyfrif mewn perthynas â chontractau allanol.
- 28 Paragraph 370 o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol Dywed:
"Er mwyn ystyried y trefniadau rheoli contractau presennol, rydym wedi cynnwys ffigur o 0.5% ar gyfer yr amcangyfrif o gostau rheoli contractau."
- 29 Mae hyn yn arwain at amcangyfrif o gynnydd yn y gost o £5,173,100 o gynnydd yn y contract sector cyhoeddus Cymreig. Mae hyd yn oed caniatáu hyn ond yn amcangyfrif o ran contractau adeiladu mawr, mae we yn amheus a yw'r amcangyfrif hwn yn ddigonol. Y rheswm am hyn yw bod y dyletswyddau newydd yn gofyn am sylw i faterion fel arferion cyflogaeth teg yn y gadwyn gyflenwi (paragraff 106 o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol), sy'ngofyn am ymchwil ychwanegol i feysydd llawer llai hygyrch ar unwaith na chynnydd adeiladu.
- 30 Sylwn hefyd fod yr amcangyfrif o £5,173,100 yn ganlyniad i ddosrannu 25% o gostau i'r sector preifat (diwedd paragraff 370 o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol). Rydym yn amheus a yw hyn yn ddoeth. Er y gallai fod lle i weithredwyr y sector preifat amsugno costau rheoli contract ychwanegol, rydym yn amau y bydd gweithredwyr yn gyffredinol yn ceisio adennill costau o'r fath gan y cleient (y sector cyhoeddus).
- 31 O ran strategaethau caffael (adran 38), paragraph 345 o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol:
"Mae gan y rhan fwyaf o gyrff cyhoeddus yng Nghymru strategaethau caffael yn barod. Yn ôl y gwiriadau addasrwydd a gynhaliwyd gan Gwerth Cymru yn 2014, roedd gan 21 o awdurdodau lleol strategaeth gaffael bryd hynny, felly byddai'r costau ychwanegol yn hyn o beth yn eithaf isel."
- 32 Fodd bynnag, fel y nodwyd yn ein hymateb i ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ar y mesur drafft:
"yn ein hadroddiad Caffael Cyhoeddus yng Nghymru 2017... ' Roedd yn amlwg o'n sampl bod rhai strategaethau caffael yn hen a chafwyd ymateb cymysg hefyd i bolisi a deddfwriaeth newydd fel Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015."

² Heblaw Llywodraeth Cymru, lle mae'r adran 17 dyletswydd partneriaeth gymdeithasol i ofyn am ymgynghoriad yn unig â'r Cyngor Partneriaeth Gymdeithasol mewn parch o gamau i gyfarfod ei hamcanion llesiant. Fodd bynnag, bydd angen ystyried y gofyniad gwahanol hwn hefyd yn s15 DLCD 2015 arholiadau egwyddor datblygu cynaliadwy.

- 33 Nid ydym felly'n credu ei bod yn ddoeth ystyried cost ychwanegol y strategaethau caffael sy'n ofynnol gan y Bil i fod yn fach iawn.
- 34 Mae paragraff 351 yn darparu amcangyfrif ar gyfer strategaethau caffael drafftio o £98,400. Fodd bynnag, mae hyn yn seiliedig ar 44 o gyrff, ond mae'n debygol y bydd y ddyletswydd yn berthnasol i rhwng 48 a 56 o gyrff.
- 35 Ni allwn ychwaith nodi unrhyw amcangyfrif yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol am gost ymchwiliadau caffael Llywodraeth Cymru. Mae We'n cydnabod bod rhai costau yn anodd eu hamcangyfrif, fel lle mae gweithgareddau'n adweithiol, fel sy'n digwydd gydag ymchwiliadau caffael. Gall eglurder ynghylch y trothwy ar gyfer ysgogin mewnllysiâu helpu gydag amcangyfrif y costau cysylltiedig. Ond beth bynnag, byddai'n ddoeth darparu ffigwr dyfalu gorau yn hytrach na dim o gwbl.

Gwaith presennol

Cefnogi menter gymdeithasol

- 36 Gallai fod yn ddefnyddiol i'r Pwyllgor fod yn ymwybodol ein bod yn y broses o astudio gwaith sy'n ystyried sut mae awdurdodau lleol yn cefnogi creu a datblygu mentrau cymdeithasol—yn cyflawni gofynion ection 16 Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Mae hefyd wedi bod yn edrych a yw'r awdurdodau yn cynnwys "gwerth cymdeithasol" mewn trefniadau comisiynu. (Nid oes un diffiniad o werth cymdeithasol, ond mae Social Enterprise UK wedi diffinio gwerth cymdeithasol yng nghydestun caffael fel 'y budd ychwanegol i'r gymuned o broses gomisiynu/caffael drosodd ac uwch na phrynu nwyddau, gwasanaethau a chanlyniadau'n uniongyrchol.') Mae Gwerth Cymdeithasol mewn gofal cymdeithasol yn ymwneud â sicrhau'r canlyniadau gorau i bobl a chymunedau yn y tymor byr a'r tymor hwy.
- 37 Er nad yw ein gwaith wedi'i gwblhau, a gall ein canfyddiadau fod yn destun newid, hyd yma, rydym wedi canfod nad oes llawer o gynnydd yn cael ei wneud wrth gyflawni dyletswyddau ection 16 Deddf 2014. Ychydig iawn o awdurdodau lo cal sydd wedi ymgymryd ag unrhyw waith o ran creu, cefnogi, neu ddatblygu mentrau cymdeithasol. Yn yr un modd, rydym wedi dod o hyd i lai na hanner yn ystyried gwerth cymdeithasol yn y trefniadau comisiynu presennol. Mae'r ddarpariaeth hyn mae canfyddiadau al yn dangos, er y gallai dyletswyddau ha fod mewn grym am fwy na chwe blynedd, dyletswyddau trwyn yn unig ac efallai na fydd yr amser hwnnw'n ddigon i greu'r manteision a geisir.
- 38 Rydym yn should bod yn hapus i drafod unrhyw agweddau ar ein gwaith archwilio yn fanylach gyda'r Pwyllgor, ei dîm clericio neu ei ymchwilwyr wrth i'r Pwyllgor graffu ar y Bil.